

Espoon kaupungin konsernitilinpäätösanalyysi 2015

Versio : 19.5.2015

*Bo-Erik Ekström / Rudolf Ekström **B&MANs***

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Espoon kaupunki 2011-2015**
- **Espoon kaupunkikonserni 2015**
- **Espoon kaupunkikonserni -yhteenveto**

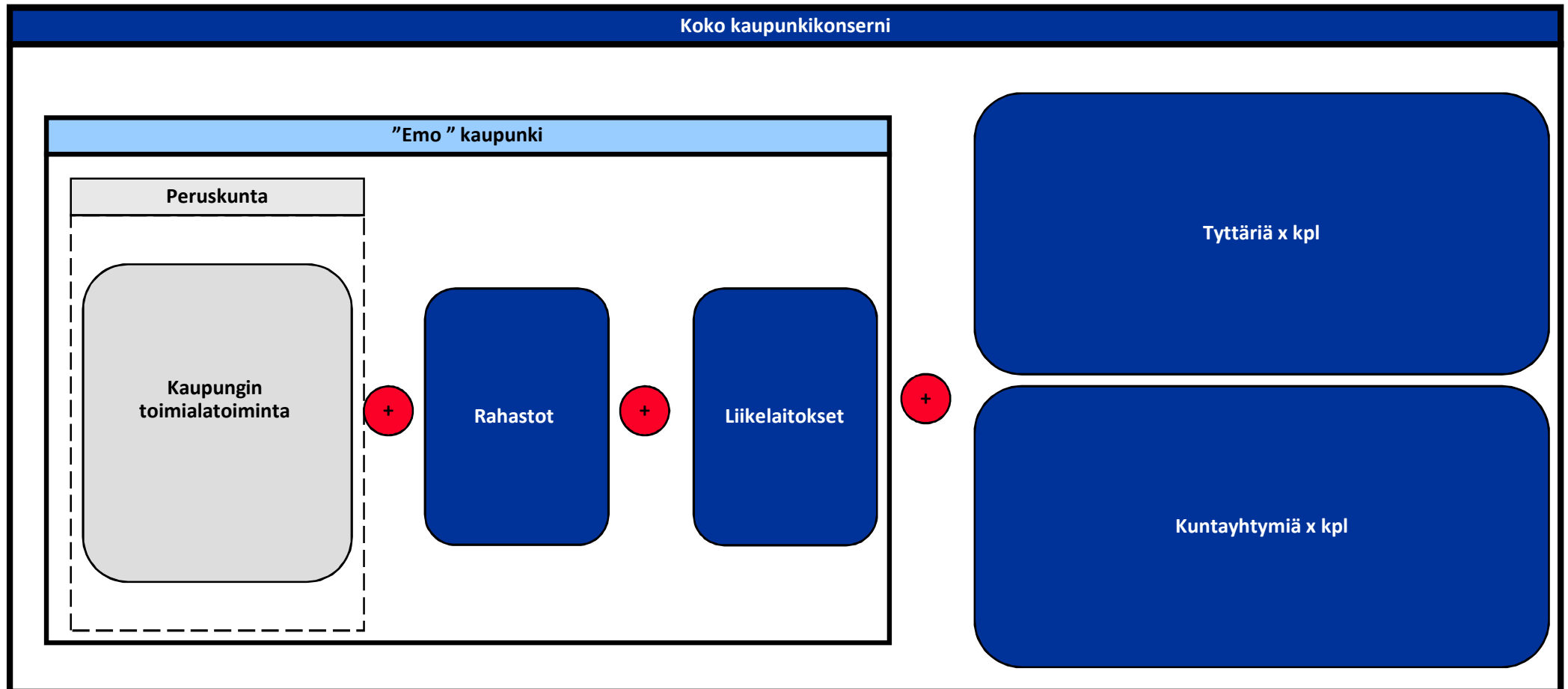
Kuntien konsernitilipäättösanalyysit

- *Kuntien tilipäättösanalyysien* tavoite on rakentaa kaupunkien taloudellisen tilan seurannalle uutta välinettä jo aiemmin lanseerattujen *Kuntakonserniansalyysien* oheen.

Seurannan kehittäminen helpottaa kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisää sen läpinäkyvyyttä. Kuntatalouden tarkempi analysointi edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostuksen kohenemistä. Analyysit on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja.

- Kuntakeskustelu on käynnistänyt lukuisia hankkeita. Näistä useimmat ovat julkisten tahojen omia strategisia tai poliittisia hankkeita. Yksityisen sektorin ja elinkeinoelämän osallistuminen keskusteluun on ollut vähäisempää. Yksi näistä avauksista on ollut Elinkeinoelämän Valtuuskunta EVAn vuonna 2003 käynnistämä *Kaupunkitalous – hanke*, jonka yksi kantava ajatus oli, että kuntataloudesta käytävää keskustelua tulisi pyrkiä laajentamaan ja siirtämään uusille raiteille. Hankkeen *Pelastakaa Helsinki* – raportissa todettiin muun muassa, että kuntien talous tarvitsee riippumattoman analytikkotahon, joka seuraisi kuntien taloudellista kehitystä aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisimmilla mittareilla. Raportissa todettiin myös, että median tulisi seurata ainakin suurimpien kaupunkien taloutta aiempaa laajemmin.
- Nämä *Kuntien tilipäättösanalyysit* yrittävät omalta osaltaan vastata tähän haasteeseen. Kutsumme kuntien asukkaita *asukasomistajiksi* soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistaja-käsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta avaa myös uusia vaihtoehtoja kuntien ongelmien ratkaisemiseksi muun muassa kehittämällä ja jalostamalla kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja.
- Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi lisätään tilipäättösanalyysien *suppeat* versiot suurimmista kuntakonserneista sitä mukaa kun ne valmistuvat.

Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi tehdään konserninäkökulmasta

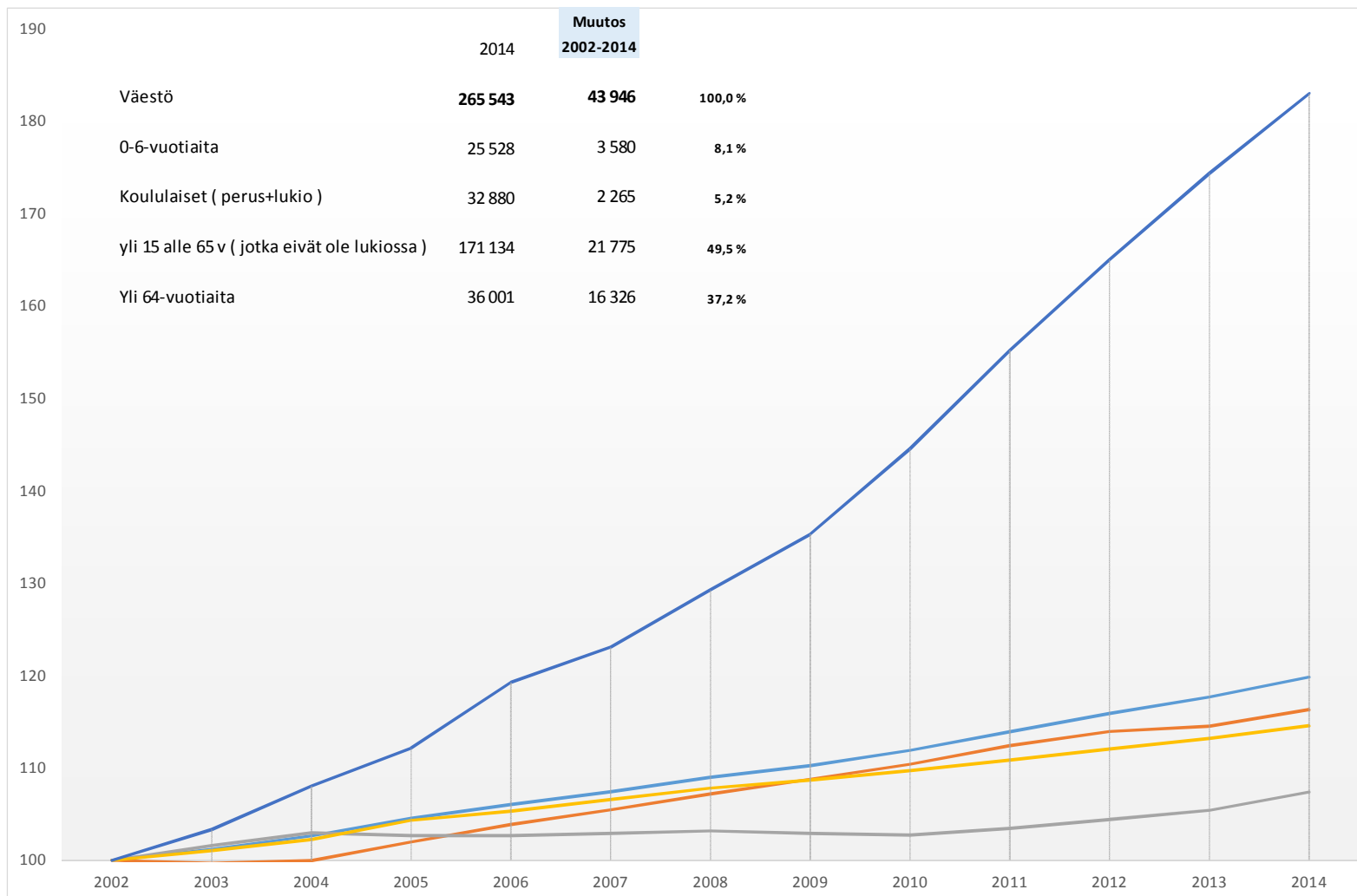

Sisältö

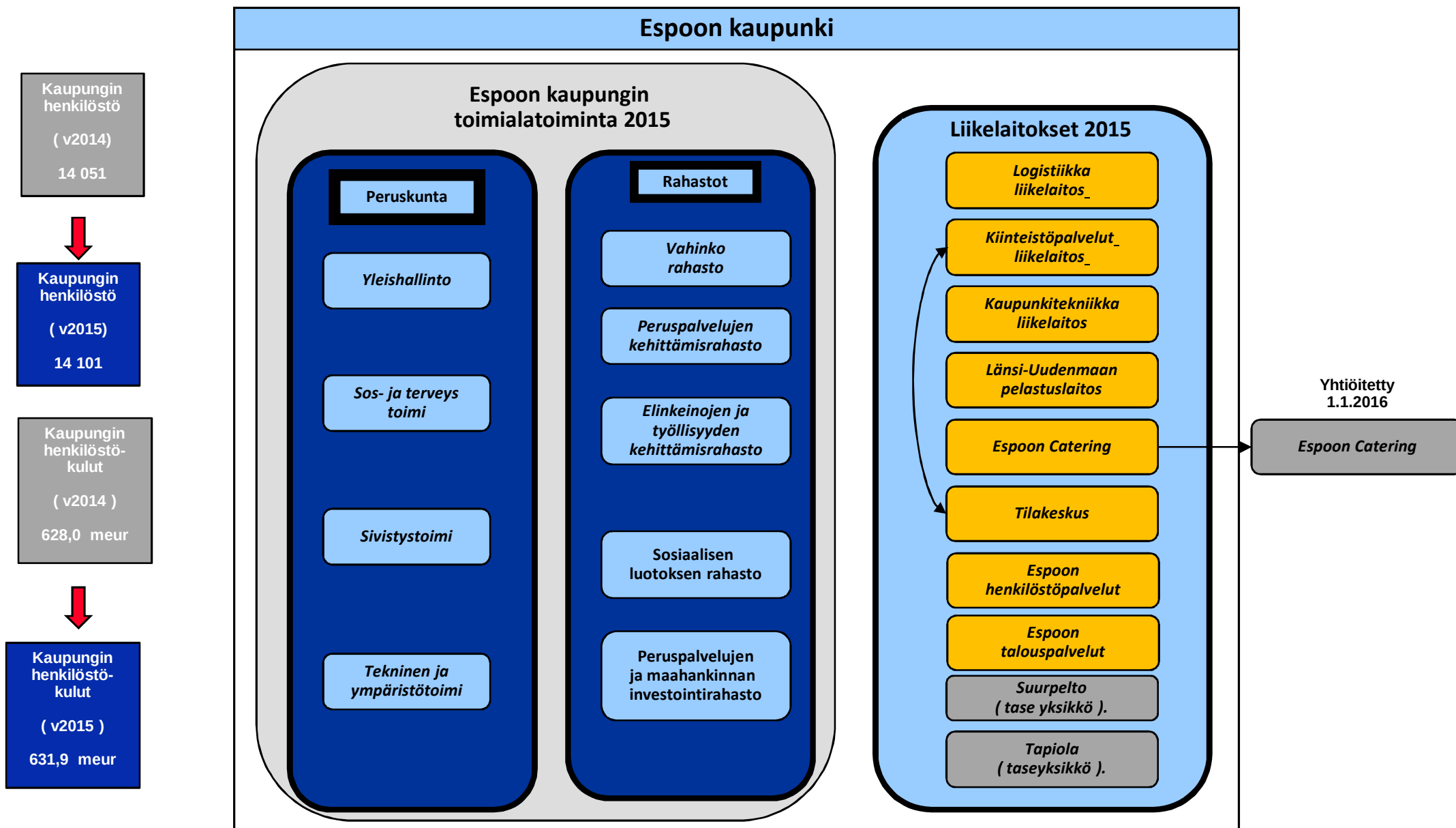
- Tausta ja tavoitteet
- **Espoon kaupunki 2010-2015**
- Espoon kaupunkikonserni 2015
- Espoon kaupunkikonserni -yhteenveto

Espoon kaupungin väestörakenteen kehitys – asukasluku **269 496** (31.12.2015)

Indeksointi : 100 on jokaisen väestösegmentin asukasmäärä vuonna 2002
ja indeksi siis kertoo miten tämä **segmentti** kehittyy vuoteen 2014 .Segmentin ”valinta”
perustuu Tilastokeskuksen ja Kuntaliiton julkaisemiin ”nettokustannus per asukas”
tilastoihin

Espoon kaupungin rakenne vuonna 2015 - *rahastoja 5 kpl ja liikelaitoksia 10 kpl*

Verotulot nousivat 61,0 meur suhteessa edelliseen vuoteen (+ 4,6 %)

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	ERO (keur) 2015/2014	ERO(%) 2015/2014	5v CAGR
<i>Kunnan tulovero</i>	1 161 281	1 137 028	1 129 132	1 067 500	1 023 609	24 253	2,13 %	3,21 %
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	136 157	121 003	108 968	116 129	144 527	15 154	12,52 %	-1,48 %
<i>Kiinteistövero</i>	96 364	74 727	69 053	65 694	63 312	21 637	28,95 %	11,07 %
<i>Muut verot</i>	0	0	0	0	1	0		
Verotulot yhteensä	1 393 802	1 332 758	1 307 153	1 249 323	1 231 449	61 044	4,58 %	3,14 %
<i>Tulovero %</i>	18,00	18,00	17,75	17,75	17,75			

1 kunnallistuloveron tuotto Esossa = 64,5 meur

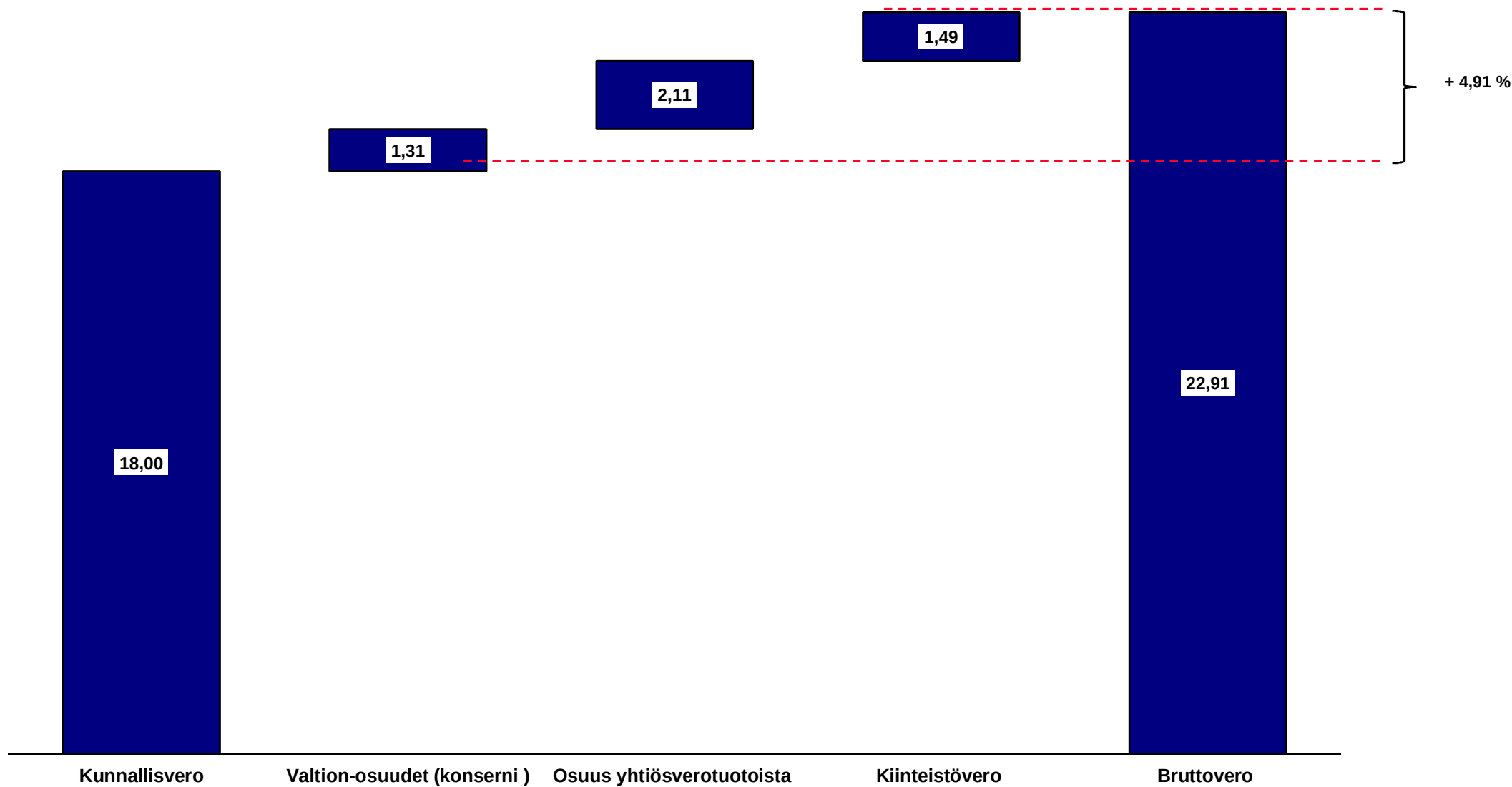
Valtionosuudet (netto) olivat vuoden 2014 tasolla

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Espoon kaupunki	2011 Espoo	2012 Espoo	2013 Espoo	2014 Espoo	2015 Espoo	Muutos 2015/2014
Asukkaita	252 439	256 824	260 753	265 646	269 496	3 850
Veroprosentti	17,75 %	17,75 %	17,75 %	18,00 %	18,00 %	0,00 %
Peruspalveluiden valtionosuus	244 984	252 775	254 726	247 304	216 297	-31 007
Opetus- ja kulttuuritoimi	-32 403	-32 503	-31 570	-31 553	-26 613	4 940
v2010 järjestelmämuutoksen taseaus			-266	-266	0	266
Valtionosuudet brutto	212 581	220 272	222 890	215 485	189 684	-25 801
Verotulojen taseaus	-181 661	-172 105	-182 404	-185 717	-159 601	26 116
Valtionosuudet netto	30 920	48 167	40 486	29 768	30 083	315

Espoon kaupungin bruttoveroprosentti vuonna 2015 oli 22,91 %

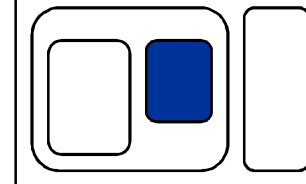
Bruttoveroprosentti vastaa sitä verotaso, jota kunnat joutuisivat kantamaan asukkailtaan ilman valtion ja kunnan välisiä tulonsiirtoja missä myös kiinteistövero peritään osana kunnallisveroa

Tuloja kertyi kaupunki tasolla 135,4 meur enemmän suhteessa vuoteen 2014

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	ERO (keur) 2015/2014	ERO(%) 2015/2014	5v CAGR
<i>Myyntituotot</i>	74 966	64 545	62 691	51 091	52 475	10 421	16,15 %	9,33 %
<i>Maksutuotot</i>	111 622	104 464	110 155	107 115	92 593	7 158	6,85 %	4,78 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	37 983	35 895	34 915	32 166	27 339	2 088	5,82 %	8,57 %
<i>Vuokratuotot</i>	0	0	0	21 226	19 492	0		-100,00 %
<i>Muut tuotot</i>	74 967	65 835	70 982	41 103	53 750	9 132	13,87 %	8,67 %
Toimintatuotot	299 538	270 739	278 743	252 701	245 649	28 799	10,64 %	5,08 %
Valmistus omaan käyttöön	105 608	60 399	49 760	63 865	54 099	45 209	74,85 %	18,20 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	0	0	0	0	0	0		
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	0	0		
Myyntivoitot/tappiot	0	0	0	0	0	0	0,00 %	
<i>Verotulot</i>	1 393 802	1 332 758	1 307 153	1 249 323	1 231 448	61 044	4,58 %	3,14 %
<i>Valtionosuudet</i>	30 083	29 769	40 485	47 526	30 920	314	1,05 %	-0,68 %
Verot ja valtionosuudet	1 423 885	1 362 527	1 347 638	1 296 849	1 262 368	61 358	4,50 %	3,06 %
	77,8 %	80,4 %	80,4 %	80,4 %	80,8 %	45,3 %		
" Liikevaihto "	1 829 031	1 693 665	1 676 141	1 613 415	1 562 116	135 366	7,99 %	4,02 %

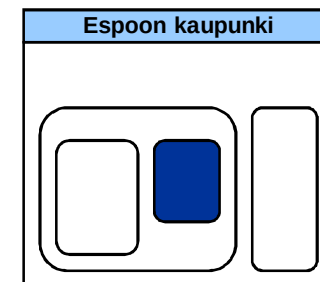
Data Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANs

Kaupungilla on sähkötoiminnan myynnistä kertyneitä voittovaroja rahastoitu joidenka käyttötarkoituksesta on sovittu

Espoon kaupungin Rahastot 2015	Peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahasto	Peruspalvelujen kehittämisrahasto	Elinkeinojen ja työllisyyden kehittämisrahasto	Vahinkorahasto	Sosiaalsen luototuksen rahasto	Yhteensä
Tulot	0	0	62	989	40	1 091
Menot	84	0	0	570	145	799
Toim.kate	-84	0	62	419	-105	292
Poistot	0	0	0	0	0	0
Liikevoitto	-84	0	62	419	-105	292
Rahoituskulut	-11 901	-341	-63	-17	0	-12 322
Rahoitustuotot	34 023	6 119	997	446	3	41 588
Verot	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	22 038	5 778	996	848	-102	29 558
Peruspääomakorvaus	0	0	0	0	0	0
Tulos	22 038	5 778	996	848	-102	29 558

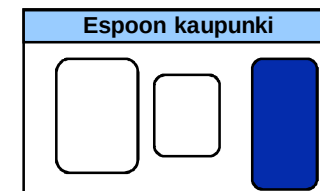

Kaupungin rahastoihin on korvamerkattu 563,8 meur voittovaroja joista 532,0 meur on vielä käyttämättä = emo kaupungin kassassa

	Espoon kaupungin Rahastot 2015	Peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahasto	Peruspalvelujen kehittämisorahasto	Elinkeinojen ja työllisyyden kehittämisorahasto	Vahinkorahasto	Sosiaalisen luototuksen rahasto	Yhteensä
Mihin sidottu	<i>Sidottu toimintaan</i>	569	20	10 801	892	2 235	14 517
	<i>Sijoitukset toimintaan</i>	0	0	17 355	0	0	17 355
	<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	491 715	11 749	23 046	5 450	0	531 960
	Sidottu pääoma	492 284	11 769	51 208	6 342	2 235	563 838
Miten rahoitettu	<i>Lainat kaupungilta/kunnalta</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>Muut rahoittajat</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>Korolliset velat</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>Oma pääoma</i>	492 284	11 769	51 208	6 342	2 235	563 838
	Peruspääoma	367 991	5 990	49 774	5 131	2 235	431 121

Espoolla oli 10 liikelaitosta – *joista kertyi vuonna 2015 liikevaihtoa 563,0 meur*

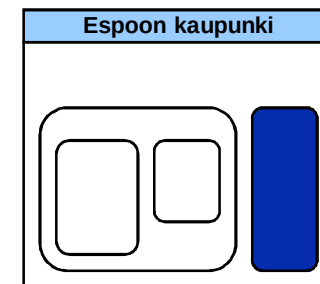
Data Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANS

keur

Liikelaitokset 2015	Espoon logistiikka	Kaupunkitekniikka liikelaitos	Kiinteistöpalvelut liikelaitos	Espoon Henkilöstöpalvelu	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	Tilakeskus	Espoo Catering	Suurlpelto TY	Tapiola TY	Espoo Talouspalvelu	Yhteensä
Tulot	35 854	53 538	60 206	8 553	37 566	213 760	46 099	10 080	85 329	12 061	563 046
Menot	32 403	51 712	57 927	7 198	35 818	128 103	44 260	3 194	66 869	10 513	437 997
Toiminta kate	3 451	1 826	2 279	1 355	1 748	85 657	1 839	6 886	18 460	1 548	125 049
Poistot	2 746	170	14	45	1 725	47 664	43	5 475	4 600	0	62 482
Liikevoitto	705	1 656	2 265	1 310	23	37 993	1 796	1 411	13 860	1 548	62 567
	1,97 %	3,09 %	3,76 %	15,32 %	0,06 %	17,77 %	3,90 %	14,00 %	16,24 %	12,83 %	11,11 %
Rahoituskulut	-5	-2	-261	0	-11	-190	0	0	-67	-4	-540
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	22
Verot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettotulos	700	1 654	2 004	1 310	12	37 803	1 796	1 433	13 793	1 544	62 049
	1,95 %	3,09 %	3,33 %	15,32 %	0,03 %	17,68 %	3,90 %	14,22 %	16,16 %	12,80 %	11,02 %
Peruspääomakorvaus	-66	-19	-1	-25	0	-28 157	-18	0	0	-30	-28 316
Tulos	634	1 635	2 003	1 285	12	9 646	1 778	1 433	13 793	1 514	33 733
	1,77 %	3,05 %	3,33 %	15,02 %	0,03 %	4,51 %	3,86 %	14,22 %	16,16 %	12,55 %	5,99 %

Espoon kaupungin liikelaitosten sidottu pääoma oli vuoden 2015 lopussa 971,2 meur

keur

Liikelaitokset 2015	Espoon logistiikka	Kaupunkiteknikka liikelaitos	Kiinteistöpalvelut liikelaitos	Espoon Henkilöstöpalvelu	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos	Tilakeskus	Espoo Catering	Suurpelto TY	Tapiola TY	Espoo Talouspalvelu	Yhteensä
<i>Sidottu toimintaan</i>	16 970	6 067	7 882	3 028	1 810	597 424	10 034	52 395	115 454	0	811 064
<i>Sijoitukset</i>	0	0	0	0	0	127 119	0	26 991	5 976	0	160 086
<i>Kassa</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sidottu pääoma	16 970	6 067	7 882	3 028	1 810	724 543	10 034	79 386	121 430	0	971 150
<i>Lainat kaupungilta/kunnalta</i>	0	0	0	0	1 380	0	0	0	52 632	0	54 012
<i>Muut rahottajat</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Korolliset velat</i>	0	0	0	0	1 380	0	0	0	52 632	0	54 012
<i>Oma pääoma</i>	16 970	6 067	7 882	3 028	430	724 543	10 034	79 386	68 798	0	917 138
Peruspääoma	1 309	389	479	5 209	0	563 147	358	0	0	600	571 491
Peruspääoman tuottovaatimus	5,04 %	4,88 %	0,21 %	0,00 %	0,00 %	5,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	4,95 %
OPOn %(faktinen)	0,39 %	0,31 %	0,01 %	0,83 %	0,00 %	3,89 %	0,18 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	3,09 %

Kaupungin kustannuskehitys suhteessa tuloihin ovat lähestymässä tasapainoa – kaupungin kustannusmassa nousee 4,7 % vuosivauhtia ja tuotot vastaavasti 4 %

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	ERO (keur) 2015/2014	ERO(%) 2015/2014	5v CAGR
" Liikevaihto "	1 829 031	1 693 665	1 676 141	1 613 415	1 562 116	135 366	7,99 %	4,02 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	489 363	485 253	472 778	462 070	444 375	4 110	0,85 %	2,44 %
<i>Eläkekulut</i>	114 468	115 078	112 852	104 013	100 803	-610	-0,53 %	3,23 %
<i>Muut hlö sivukulut</i>	28 114	27 652	27 928	25 717	34 054	462	1,67 %	-4,68 %
Henkilöstökulut yhteensä	631 945	627 983	613 558	591 800	579 232	3 962	0,63 %	2,20 %
Palvelujen ostot	781 379	713 124	685 761	660 235	615 087	68 255	9,57 %	6,16 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	72 679	70 784	73 343	71 140	72 029	1 895	2,68 %	0,22 %
Avustukset	161 754	150 399	142 035	131 214	120 435	11 355	7,55 %	7,65 %
Vuokrakulut	61 842	0	0	50 673	45 662	61 842		
Muut toimintakulut	8 559	65 527	59 108	7 771	6 430	-56 968	-86,94 %	7,41 %
Toiminnan menot	1 718 159	1 627 817	1 573 805	1 512 833	1 438 875	90 342	5,55 %	5,56 %
Toimintakate	110 872	65 848	102 336	100 582	123 240	45 024	68,38 %	-2,61 %
Poistot	126 686	117 578	108 677	116 477	95 917	9 108	7,75 %	7,20 %
Liikevoitto	-15 814	-51 730	-6 341	-15 895	27 323	35 916		
Kustannusmassa (toimintamenot + poist	1 844 845	1 745 395	1 682 482	1 629 310	1 534 792	62 913	5,70 %	4,71 %

Rahoitustoiminnan tulos oli 7,3 meur pienempi suhteessa edelliseen vuoteen – negatiivista liiketulosta kaupunki kattaa aktiivisella sijoitustoiminnalla (rahastot)

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	ERO (keur) 2015/2014	ERO(%) 2015/2014
Liikevoitto	-15 814	-51 730	-6 341	-15 895	27 323	35 916	
<i>Korkotuotot</i>	15 367	15 688	14 621	14 982	15 661	-321	-2,05 %
<i>Muut rahoitustuotot</i>	46 773	44 130	53 508	34 980	24 086	2 643	5,99 %
<i>Korkokulut</i>	-4 509	-3 661	-2 832	-3 171	-3 751	-848	23,16 %
<i>Muut rahoituskulut</i>	-13 670	-4 906	-2 859	-1 889	-18 665	-8 764	178,64 %
Rahoitusnetto	43 961	51 251	62 438	44 902	17 331	-7 290	-14,22 %
Arvonalentumiset	0	0	0	-2366	0	0	
Netto tulos	28 147	-479	56 097	26 641	44 654	28 626	-100,85 %

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Espoon kaupunki

keur

Espoon kaupunki 2015	Perus kunta	Rahastot (+ myynti voitot)	Like- laitokset	<i>Eli- minoinnit</i>	Espoon Kaupunki
Tulot	1 768 837	1 091	563 046	-503 943	1 829 031
Menot	1 783 262	799	437 997	503 899	1 718 159
Toimintakate	-14 425	292	125 049	-44	110 872
Poistot	64 204	0	62 482	0	126 686
Liikevoitto	-78 629	292	62 567	-44	-15 814
	-4,45 %	26,76 %	11,11 %		-0,86 %
Rahoituskulut	-5 835	-12 322	-540	518	-18 179
Rahoitustuotot	49 362	41 588	22	-28 832	62 140
Peruspääomakorvaus	0		-28 316	28 316	0
Väh.osuus + muut tyttäret					0
Nettotulos	-35 102	29 558	33 733	-42	28 147

Espoon kaupunki 2015	Perus kunta	Rahastot (+ myynti voitot)	Like- laitokset	<i>Eli- minoinnit</i>	Espoon Kaupunki
Sidottu toimintaan	755 634	14 517	811 064		1 581 215
Sijoitukset - toimintaan	1 312 834	17 355	160 086	-625 503	864 772
Sijoitukset - rahoitus	199 434	531 960	0	0	731 394
Sidottu pääoma	2 267 902	563 838	971 150		3 177 381
Korolliset velat	615 373	0	54 012	-54 012	615 373
Oma pääoma	1 652 523	563 838	917 138	-571 491	2 562 008

Data : Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANs

keur

Vuoden 2015 kaupungin toiminnan kassavirta investointien jälkeen oli 147,8 meur negatiivinen , lainoja annettiin 78,4 meur ja uusia lainoja nostettiin peräti 260,0 meur , käyttöpääomasta vapautui 6,1, meur ja kassavaroja lisättiin 40 meur .

Data Espoon kaupunki

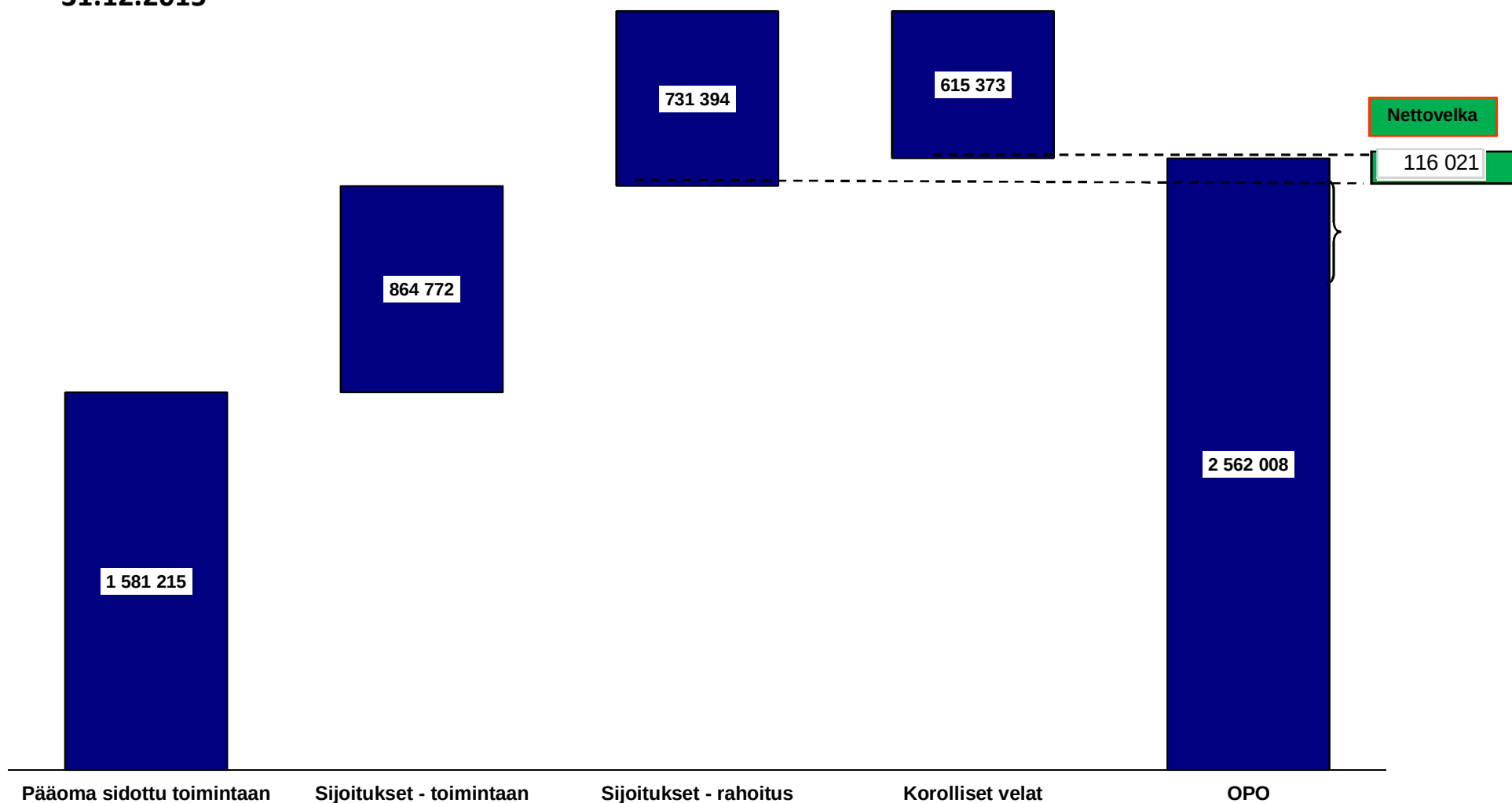
Analyysi : B&MANs

Espoon kaupunki			
Rahoituslaskelma	2015	2014	Muutos 2015/2014
Vuosikate	154 834	117 098	37 736
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-34 111	-26 345	-7 766
Toiminnan rahavirta	120 723	90 753	29 970
Investointimenot	-358 407	-320 189	-38 218
Rahoitusosuudet inv.menoihin	42 985	59 875	-16 890
Pysyvien vastaavien luovutustulot	47 028	34 547	12 481
Investointien rahavirta	-268 394	-225 767	-42 627
Toiminnan ja investointien rahavirta	-147 671	-135 014	-12 657
Antolainasaamisten lisäykset	-80 188	-500	
Antolainasaamisten vähennykset	1 771	682	
Antolainauksen muutokset	-78 417	182	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	269 272	117 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-51 703	-42 541	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	42 360	-57 479	
Lainakannan muutokset	259 929	16 980	
Oman pääoman muutokset	0	0	
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	220	-65	
Vaihto-omaisuuden muutos	-351	-136	
Saamisten muutos	2 947	21 375	
Korottomien velkojen muutos	3 311	5 766	
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 127	26 940	
Rahoituksen rahavirta	187 639	44 102	
Rahavarojen muutos	39 968	-90 912	
Rahavarat 31.12.	731 394	691 426	
Rahavarat 1.1.	691 426	782 338	

Espoon kaupunki on velaton – nettovelka on **positiivinen** 116,0 meur eli kassassa on enemmän varoja kun kaupungilla on korollista velka – suurista kaupungeista ainoa

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

31.12.2015

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Espoon kaupunki 2011-2015
- **Espoon kaupunkikonserni 2015**
- Espoon kaupunkikonserni - yhteenveto

Espoon kaupungin tytäryhtiötoiminta – *viisi laajempaa kokonaisuutta*

2014

Espoon kaupungin konserni

Espoon kaupunki

Arava

- 1 601 Espoon Asunnot Oy

Liiketoiminta

- 1 603 Espoon Toimistotalo Oy
- 2 604 Espoon Virastotalo Oy
- 3 607 Tapiolan Urheilutalo Oy
- 4 608 Kaupinkallion Paikotustalo Oy
- 5 610 Leppävaaran Pysäköinti Oy
- 6 613 WeeGee Oy
- 7 615 Espoon Matkailu Oy
- 8 623 Länsimetro Oy
- 9 624 Espoon toimitilat Oy
- 10 633 Tapiolan Liiketalo Oy
- 11 635 Suurpellon Markkinointi Oy
- 12 638 Elä ja Asu Oy
- 13 639 Tapiolan Keilahalli Oy
- 14 640 Espoo Catering Oy

Kuntayhtymät

- 1 701 Pääkaupunkiseuden yhteistyövaltuuskunta (YTV)
- 2 702 Uudenmaan liitto
- 3 703 Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri
- 4 704 Kärkulla Samkommun
- 5 705 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä
- 6 706 Eeva
- 7 708 Samkommunen för Västra Nylands folkhögsskola
- 8 709 Espoon seudun koulutuskuntayhtymä
- 9 710 EVTEK-kuntayhtymä
- 10 711 HSY -kuntayhtymä
- 11 712 HSL-kuntayhtymä

Säätiöt

- 1 619 Espoon Taide- ja Tietotekniikkasäätiö
- 2 620 Espoon Kaupunginteatterisäätiö
- 3 621 Helinä Rautavaaran etnografisen museon säätiö
- 4 622 Espoon taidemuseosäätiö

Kiinteistöt

- 1 609 Koy Espoon Keskusten Pysäköintitalo
- 2 612 Koy Sokinsuonkuja 4
- 3 616 Koy Koskelonteollisuus 1
- 4 617 Koy Koskelonteollisuus 2
- 5 618 Koy Koskelonteollisuus 3
- 6 625 KOY Otaniemen Tiedeasunnot
- 7 626 KOY WLC
- 8 627 KOY Olarinluoma 15
- 9 629 Kiinteistö oy Kielas
- 10 628 Kiinteistö Oy Espoon Suviniityn Pysäköinti
- 11 630 Kiinteistö Oy Jousenpuiston Pysäköinti
- 12 631 Kiinteistö Oy OPINMÄEN KAMPUS
- 13 632 Koy Espoon Sairaala
- 14 634 Kiinteistö Oy Tapiolan Kulttuuriauukio
- 15 636 Koy Matinkylän Bussiterminaali
- 16 637 Koy Matinkylän Liityntäpysäköinti

Energia

- 1 Myyty - ei toimintaa

Yhteenvedo: Espoon kaupungin konsernituloslaskelma

Espoon kaupunki 2015	Perus kunta	Rahastot (+ myynti voitot)	Like- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon Kaupunki	Arava toiminta	Energia toimintaa harjoittavat	Kiinteistö toimintaa harjoittavat	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	Säätiö toiminta	Kunta yhtymät (En osuus)	Eli- minoinnit	Espoon Kaupunki (konserni)
Tulot	1 768 837	1 091	563 046	-503 943	1 829 031	124 969	0	1 598	13 320	7 841	666 625	-88 580	2 538 718
Menot	1 783 262	799	437 997	503 899	1 718 159	76 404	0	2 522	10 916	7 521	583 223	95 524	2 299 613
Toimintakate	-14 425	292	125 049	-44	110 872	48 564	0	-924	2 404	321	83 402	6 944	239 105
Poistot	64 204	0	62 482	0	126 686	36 105	0	2 050	8 390	124	47 554	120	220 606
Liikevoitto	-78 629	292	62 567	-44	-15 814	12 459	0	-2 974	-5 986	197	35 847	7 064	18 500
	-4,45 %	26,76 %	11,11 %		-0,86 %	9,97 %		-186,17 %	-44,94 %	2,51 %	5,38 %		0,73 %
Rahoituskulut	-5 835	-12 322	-540	518	-18 179	-11 099	0	-715	-2 057	-31	-19 714	-1 146	-55 948
Rahoitustuotot	49 362	41 588	22	-28 832	62 140	428	0	746	1 822	211	2 820	-7 055	62 123
Peruspääomakorvaus	0		-28 316	28 316	0								
Väh.osuus + muut tyttäret					0	0	0	0	0	0		0	-9
Nettotulos	-35 102	29 558	33 733	-42	28 147	1 788	0	-2 944	-6 221	377	18 953	-1 138	24 666

Konsernitasolla kertyi tuloja suhteessa vuoteen 2014 lähes 181 meur enemmän – valtionosuuksia kanavoidaan 54,3 meur edestä myös suoraan Espoon kaupungin tyttäriin (ammattikorkeakoulutoiminta)

Espoon kaupunkikonserni tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	Ero 2015/2014	Ero Konserni/kaupunki
<i>Myyntituotot</i>	582 383	533 155	528 408	495 623	487 165	49 228	507 417
<i>Maksutuotot</i>	127 297	118 321	123 169	119 999	107 941	8 976	15 675
<i>Tuet ja avustukset</i>	49 755	46 146	41 540	38 409	34 301	3 609	11 772
<i>Vuokratuotot</i>	146 338	142 026	135 383	131 142	127 736	4 312	146 338
<i>Muut tuotot</i>	48 725	45 328	52 712	45 725	57 424	3 397	-26 242
Toimintatuotot	954 496	884 974	881 212	830 897	814 567	69 522	654 958
Valmistus omaan käyttöön	106 044	60 800	50 164	64 236	0	45 245	436
<i>Verotulot</i>	1 393 802	1 332 758	1 307 153	1 249 323	1 231 449	61 044	0
<i>Valtionosuudet</i>	84 376	78 949	89 783	95 648	75 921	5 428	54 293
Verot ja valtionosuudet	1 478 178	1 411 707	1 396 935	1 344 971	1 307 370	66 471	54 293
<i>Satunnaiset tuotot</i>	0	0	0	0	23	0	0
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	-3	0	0
Myyntivoitot/tappiot	0	0	0	0	19	0	0
" Liikevaihto "	2 538 718	2 357 481	2 328 311	2 240 104	2 121 956	181 238	709 687

Konsernitasolla kaupungin kokonaiskustannusmassassa nousi vuoden 2015 yli 154 meur ja ulkoistamisaste = 38,8 %

Espoon kaupunkikonserni tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	Ero 2015/2014	Ero Konserni/kaupunki
" Liikevaihto "	2 538 718	2 357 481	2 328 311	2 240 104	2 121 956	181 238	709 687
<i>Palkat ja palkkiot</i>	718 686	696 774	678 649	664 658	637 975	21 912	229 323
<i>Eläkekulut</i>	156 391	153 700	150 103	139 969	134 432	2 690	41 923
<i>Muut hlö sivukulut</i>	40 923	40 111	39 098	38 244	45 850	813	12 809
Henkilöstökulut yhteensä	916 000	890 585	867 850	842 871	818 258	25 414	284 055
Palvelujen ostot	977 156	884 007	857 298	825 101	716 509	93 148	195 777
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	169 174	160 502	157 454	151 017	153 913	8 672	96 495
Avustukset	155 834	144 696	136 319	126 226	115 356	11 137	-5 920
Vuokrakulut	63 692	59 228	56 212	50 861	46 668	4 464	1 849
Muut toimintakulut	18 451	23 774	30 450	29 783	26 648	-5 323	-41 753
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-692	-801	-4 488	-6 935	-1 952	109	-692
Toiminnankustannukset	2 299 613	2 161 991	2 101 095	2 018 923	1 875 398	137 622	529 810
Toimintakate	239 105	195 489	227 216	221 181	246 558	43 616	179 878
Poistot	218 686	202 287	191 004	200 959	177 888	16 399	92 000
Liikevoitto	20 419	-6 798	36 212	20 223	68 670	27 217	87 878
Kustannusmassa yhteensä	2 518 299	2 364 279	2 292 099	2 219 882	2 053 286	154 021	
Ulkoistamisaste(palveluiden ostot/kust.masaan)	38,8 %	37,4 %	37,4 %	37,2 %	34,9 %	1,41 %	

Konsernitasolla kaupunki teki nettotulosta 24,7 meur edestä koska kaupungin sijoitustoiminta tuottaa yli 60 meur rahoitustuottoja – valtionosuudet toteutuivat ennakoitua suurempina (+ 24,6 meur) – eli konsernitasolla olisi ilman näitä lisätuloja päästy oikeaoppisesti nolla tulokseen

Espoon kaupunkikonserni tuloslaskelma	2015	2014	2013	2012	2011	Ero 2015/2014	Ero Konserni/kaupunki
Liikevoitto	20 419	-6 798	36 212	20 223	68 670	27 217	87 878
<i>Korkotuotot</i>	12 923	14 067	12 520	13 986	13 677	-1 144	-2 444
<i>Muut rahoitustuotot</i>	49 200	45 642	54 857	35 453	25 249	3 558	2 427
<i>Korkokulut</i>	-40 269	-38 799	-41 114	-42 614	-40 856	-1 470	-35 760
<i>Muut rahoituskulut</i>	-15 679	-6 876	-4 320	-3 704	-20 803	-8 803	-2 009
Rahoitusnetto	6 175	14 035	21 943	3 121	-22 733	-7 860	-37 786
Arvon alentumiset	-9	0	0	0	0	-9	-9
Tilikauden ali ja alipariarvot	-1 919	-40	-2 036	-101	132	-1 880	-1 919
Netto tulos	24 666	7 197	56 120	23 243	46 069	17 469	48 164

Espoolla on konsernitasolla 20 439 työntekijää ja ulkoistamisasaste on 38,8 %

Espoon kaupunki konserni	2015	2014	2013	2012	2011
Henkilöstökulut (konserni)	916 000	890 585	867 850	842 871	818 258
Henkilöstökulut (kaupunki)	631 945	627 983	613 558	591 800	579 232
Henkilöstökulut (tyttärissä)	284 055	262 602	254 292	251 071	239 026
Henkilöstö (kaupunki)	14 101	14 051	13 970	13 787	13538
Henkilöstökulut/hlö (kaupunki)	44 815,62	44 693,12	43 919,69	42 924,49	42 785,64
Henkilöstöarvio(konsernissa)	20 439	19 927	19 760	19 636	19 125
Henkilöstö (tyttärissä)	6 338	5 876	5 790	5 849	5 587
Kustannusmassa yhteensä	2 518 299	2 364 279	2 292 099	2 219 882	2 053 286
Ulkoistamisasaste(palveluiden ostot/kust.massaan)	38,8 %	37,4 %	37,4 %	37,2 %	34,9 %

Espoon kaupungin konsernin sidottu pääoma per kokonaisuus

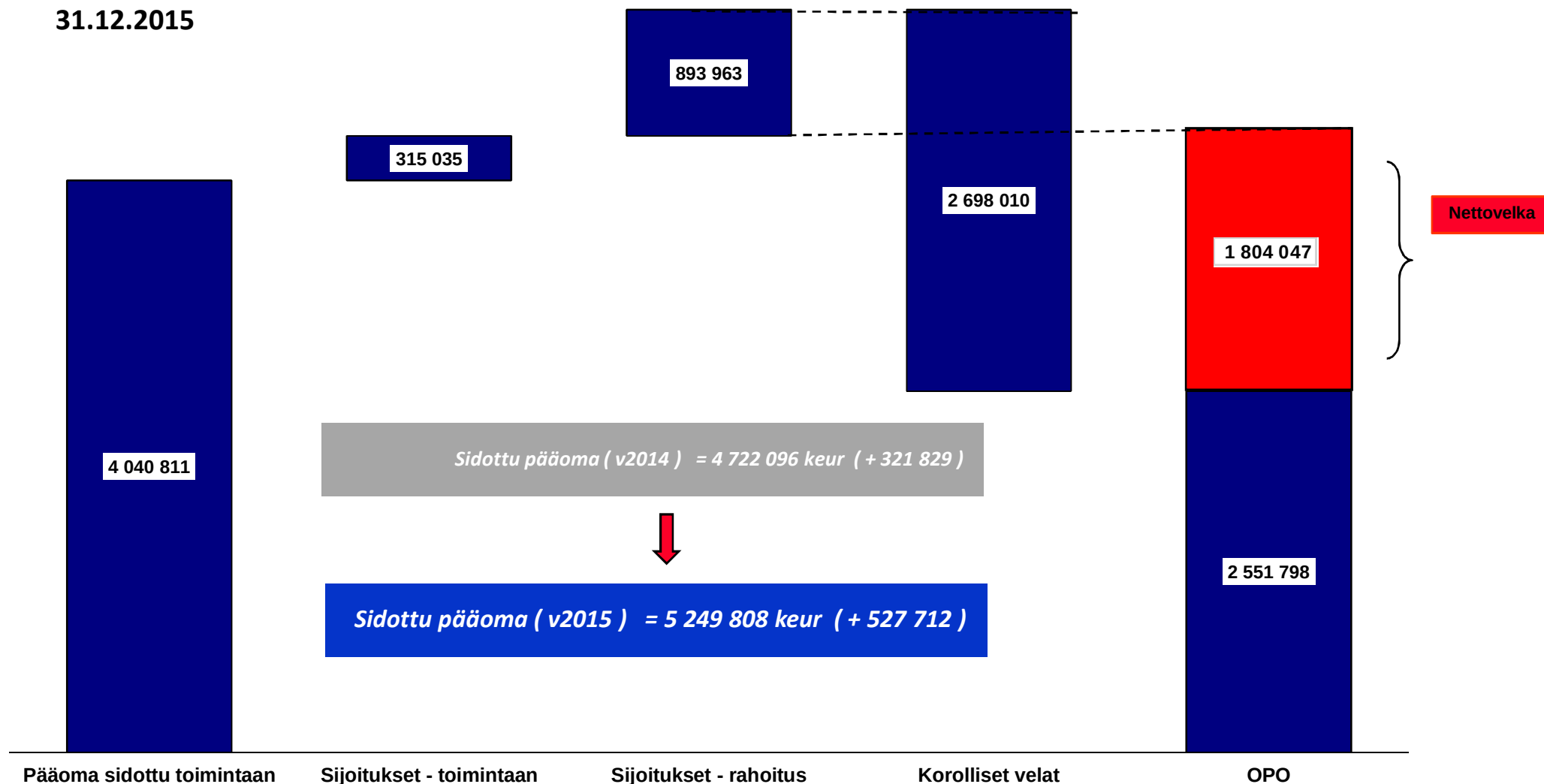
Espoon kaupunki 2015	Perus kunta	Rahastot (+ myynti voitot)	Like- laitokset	<i>Eli- minoinnit</i>	Espoon Kaupunki	Arava toiminta	Energia toimintaa harjoittavat	Kiinteistö toimintaa harjoittavat	Kunnalista liiketoimintaa harjoittavat	Säätiö toiminta	Kunta yhtymät (En osuus)		
<i>Sidottu toimintaan</i>	755 634	14 517	811 064		1 581 215	818 126	0	237 835	1 040 507	1 811	556 962	-205 137	4 040 811
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	1 312 834	17 355	160 086	-625 503	864 772	20 222	0	531	36 863	383	5 305	-610 330	315 035
<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	199 434	531 960	0	0	731 394	52 128	0	29 830	5 975	3 742	56 397	-975	893 963
<i>Sidottu pääoma</i>	2 267 902	563 838	971 150		3 177 381	890 476	0	268 196	1 083 344	5 936	618 664	0	5 249 808
<i>Korolliset velat</i>	615 373	0	54 012	-54 012	615 373	732 963	0	237 354	1 002 707	0	362 333	-269 804	2 698 010
<i>Oma pääoma</i>	1 652 523	563 838	917 138	-571 491	2 562 008	157 514	0	30 843	80 638	5 936	256 330	-546 639	2 551 798

Sisältää Länsimetro Oy :
korollisia velkoja 850 meur

Espoon kaupunki on konsernitasolla kolmen viime vuoden aikana sitonut toimintaansa 1 md
meur uutta pääomaa

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

31.12.2015

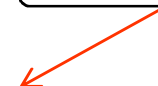

Espoon kaupunkikonsernin kassavirta:

Investointitaso peräti 776,3 meur (+ 57,0 meur) ; uutta lainaa otettu 506,1 meur edestä , investoinnit tyttäriin 417,9,2 meur (Länsimetro) ja kassavaroja lisätty 65,0 meur konsernitasolla

Espoon kaupunkikonserni			Muutos 2015/2014	Delta Konserni vs kaupunki
Rahoituslaskelma	2015	2014		
Vuosikate	246 227	210 266	35 961	91 393
Satunnaiset erät				0
Tilikaudenverot	-921	-748	-173	
Tulorahoituksen korjauserät	-34 579	-25 479	-9 100	-155 302
Toiminnan rahavirta	210 727	184 039	26 688	-63 909
Investointimenot	-776 344	-719 372	-56 972	-417 937
Rahoitusosuudet inv.menoihin	43 335	60 146	-16 811	350
Pysyvien vastaavien luovutustulot	41 082	34 810	6 272	-5 946
Investointien rahavirta	-691 927	-624 416	-67 511	-423 533
Toiminnan ja investointien rahavirta	-481 200	-440 377	-40 823	-487 442
Antolainasaamisten lisäykset	0	-516		-1 771
Antolainasaamisten vähennykset	1 228	185		79 645
Antolainauksen muutokset	1 228	-331		77 874
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	639 085	419 653		690 788
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-123 793	-123 184		-166 153
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-9 183	12 361		-269 112
Lainakannan muutokset	506 109	308 830		255 523
Oman pääoman muutokset	-726	-29		-726
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	218	-66		-2
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 314	-729		-963
Saamisten muutos	16 740	12 329		13 793
Korottomien velkojen muutos	23 635	10 092		20 324
Muut maksuvalmiuden muutokset	39 279	21 626		33 152
Rahoituksen rahavirta	545 890	330 096		365 823
Rahavarojen muutos	64 690	-110 281		-121 619
Rahavarat 31.12.	893 963	829 273		
Rahavarat 1.1.	829 273	939 544		

Tyttärien
kassavirta

Sisältö

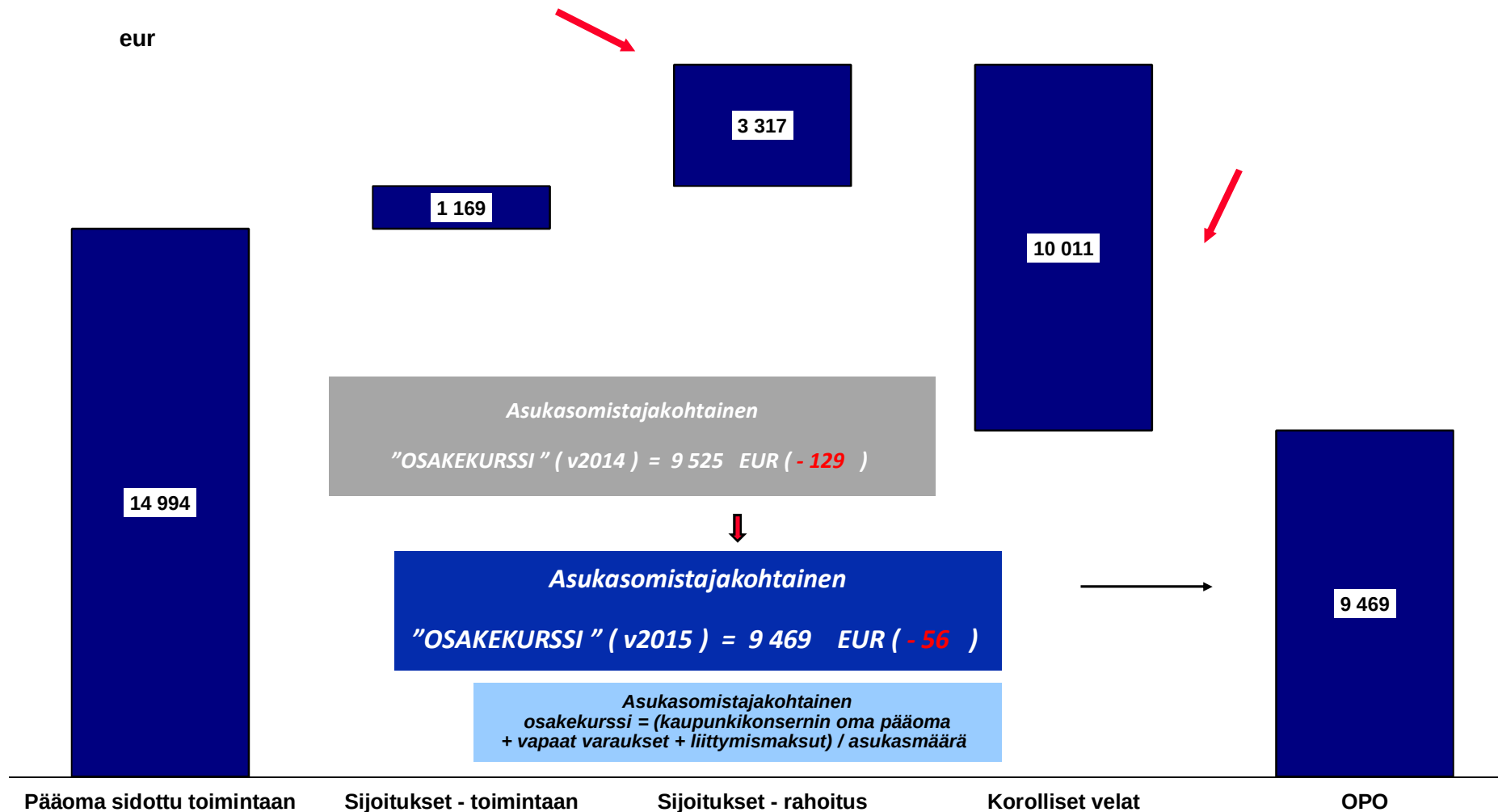
- Tausta ja tavoitteet
- Espoon kaupunki 2011-2015
- Espoon kaupunkikonserni 2015
- **Espoon kaupunkikonserni -yhteenveto**

Espoon *asukasomistajat* ovat suurten kaupunkien asukkaista kolmanneksi varakkaimpia – *liikeidea näkyy myös konsernitaseen rakenteessa*

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

31.12.2015

eur

Espoon kaupunkikonserni - **Espoon taloudellinen tukijalka on vankka...**

- ... vaikka merkittävät investoinnit ovatkin pakottaneet konsernin ottamaan huomattavasti uutta velkaa.
- Kaupungin asukasmäärä lisääntyy pikkukunnan verran vuosittain. Länsimetron valmistumisesta toivotaan lisäpotkua niin väestön kuin elinkeinoelämän tarpeisiin.
- Espoon taloudelliselle toimintaympäristölle tuovat haasteita kasvaneet palvelutarpeet, ikääntyneiden ja lasten määrän kasvu sekä maahanmuuton ja työttömyyden lisääntyminen. Viime vuoden lopulla Espoon työttömyysaste oli 10,9 prosenttia.
- Vaikka konsernin kokonaiskustannukset ovat nousseet, kokonaisveropotti ja toiminnan tuotot kasvoivat viime vuonna kustannuksia nopeammin.
- Konsernitasolla Espoo teki viime vuonna vahvan tuloksen. Liikevaihtoa kertyi 2 538,7 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli peräti 181,2 miljoonaa edellisvuoteen verrattuna.
- Verotulojen nousu selittää runsaan kolmanneksen kasvusta. Konsernin liikevoitto nousi edellisvuoden 6,8 miljoonan tappiolta 20,4 miljoonaa plussalle.
- Rahoitustuotot ovat useana vuonna kohentaneet kaupungin tulosta. Näin viimekin vuonna: rahoitustuotot olivat kaikkiaan 62,1 miljoonaa euroa.
- Konsernin nettotulos oli 24,7 miljoonaa euroa plussalla, jossa kasvua 17,5 miljoonaa edellisvuodesta.
- Konsernitason kustannusmassa, eli toiminnan kustannukset ja poistot, nousi viime vuonna 154 miljoonalla 2 518,3 miljoonaan euroon. Tätä selittää ennen kaikkea palveluostojen merkittävä (93,1 miljoonaa euroa) lisääntyminen.
- Myös konsernin henkilöstökulut nousivat 25,4 miljoonalla eurolla.
- Espoon ulkoistamisaste eli palveluostojen osuus ulkopuolisilta on kasvussa ja suurten kaupunkien kärkiluokkaa: 38,8 prosenttia. Esimerkiksi Vantaalla vastaava luku oli 36,5.

Espoon kaupunkikonserni - **Espoon taloudellinen tukijalka on vankka...**

- Espoon investointivauhdista kertoo se, että konserni on sitonut toimintaansa kolmen viime vuoden aikana miljardi euroa uutta pääomaa. Kaupunkikonsernin investointimenot olivat viime vuonna peräti 776,3 miljoonaa euroa. Investointeja on tehty poikkeuksellisen paljon, ja ne ovat huomattavan korkeat kaupungin tuloihin verrattuna.
- Konserni joutuikin ottamaan viime vuonna uutta lainaa 506,1 miljoonaa euroa.
- Merkittävimmät investoinnit tehtiin Länsimetroon.
- Konsernin korollisista veloista (2 698 miljoonaa euroa) lähes kolmannes on Länsimetro Oy:n velkoja.
- Konsernilla oli vuoden lopussa kassavaroja 894 miljoonaa euroa. Tästä potista 532 miljoonaa euroa on sähkötoiminnan myynnistä kertyneitä voittovaroja, jotka on korvamerkitty kahteen rahastoon. Suurin niistä on peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahasto. Rahat ovat käytännössä emokaupungin kassassa.
- Espoon verotulot kasvoivat viime vuonna 4,6 prosenttia edellisvuodesta kokonaisveropotin ollessa 1 393,8 miljoonaa euroa. Kunnallisveron tuotto ei ole kasvanut yhtä paljon kuin väkiluvun kasvu olisi antanut odottaa. Yhden kunnallisveroprosentin tuotto Espoossa oli 64,5 miljoonaa euroa.
- Yhteisöveron tuotto kasvoi 12,5 prosenttia 136,2 miljoonaan euroon, joka on lähes kymmenen prosenttia kokonaisveropotista. Huomattavin muutos tapahtui kiinteistöveron tuotossa (96,4 miljoonaa), joka kasvoi peräti 29 prosenttia. Tämä johtuu kiinteistöveroprosentin alarajan korotuksesta.
- Valtionosuuksissa Espoon rooli on vuosia ollut toimia tulontasaajana huonommin pärjääville kunnille. Verotulojen tasauksia Espoo maksoi jälleen viime vuonna huomattavan summan – 159,6 miljoonaa, joskin se on 26,2 miljoonaa edellisvuotta vähemmän. Summa vastaa kuitenkin noin 2,5 kunnallisveroprosentin kertymää. Emokaupunki sai viime vuonna valtionosuuksia nettona vain 30,1 miljoonaa euroa. Lisäksi 54,3 miljoonan euron valtionosuudet kanavoitiin suoraan muualle konserniin

Espoon kaupunkikonserni - Espoon taloudellinen tukijalka on vankka...

- **Espoon bruttoveroprosentti (22,91) on suurten kaupunkien vertailun paras. Tämä kertoo, että kaupungin verotuotto on erinomaisella pohjalla ja riippuvuus valtiosta vähäinen. Helsingissä vastaava luku oli 24,9 ja Jyväskylässä 34,9.**
- **Bruttoveroprosentti vastaa sitä verotaso, jota kunta joutuisi kantamaan asukkailtaan ilman valtion ja kunnan välisiä tulonsiirtoja, kuten valtionosuuksia ja kiinteistövero.**
- **Emokaupungin kustannuskehitys suhteessa tuloihin on lähestymässä tasapainoa. Espoo on suurista kaupungeista ainoa, jolla on enemmän varoja kassassa kuin sillä on korollista velkaa.**
- **Emokaupungin nettovelka oli vuoden lopussa 116 miljoonaa euroa positiivinen.**
- **Espoon liikelaitosten liikevaihto oli viime vuonna 563 miljoonaa euroa, ja nettotulosta kertyi 62,1 miljoonaa euroa. Espoo Cateringin toiminta yhtiöitettiin vuoden alussa. Lisäksi Tilakeskus ja Kiinteistöpalvelut yhdistyivät uudeksi Tilapalvelut-liikelaitokseksi.**
- **Muutosten jälkeen Espoossa on kahdeksan liikelaitosta, joista kaksi on niin sanottua taseyksikköä**

Espoon kaupunkikonsernin **B&MANs** tunnusluvut

2014

			(Korolliset) konsernilainat/ eur asukas	Netto- varallisuus/ eur asukas	Konsernin kokonais- kustannukset/ eur asukas	Ulkoistamis- aste (%)	Bruttovero (%)	Sidottu pääoma eur asukas
Asukkaita								
612 600	1	Helsinki	7 941,06 €	15 567,64 €	9 916,20 €	26,77 %	24,33	23 508,70 €
265 646	2	Espoo	8 251,21 €	9 524,69 €	8 900,11 €	37,39 %	22,35	17 775,90 €
223 004	3	Tampere	5 627,79 €	6 207,38 €	10 401,47 €	24,34 %	32,83	11 835,17 €
210 720	4	Vantaa	9 460,56 €	5 379,25 €	10 159,33 €	36,92 %	25,93	14 839,81 €
196 194	5	Oulu	4 445,37 €	7 224,33 €	9 259,82 €	22,23 %	33,26	11 669,70 €
183 991	6	Turku	6 755,68 €	5 713,48 €	10 179,17 €	22,50 %	34,87	12 469,16 €
135 780	7	Jyväskylä	8 106,45 €	3 433,23 €	9 259,96 €	19,71 %	34,52	11 539,67 €
107 562	8	Kuopio	8 193,97 €	3 873,65 €	10 376,90 €	24,35 %	34,89	12 067,62 €
103 811	9	Lahti	8 526,37 €	5 606,32 €	10 606,15 €	26,17 %	35,71	14 132,69 €
86 477	10	Kouvola	3 848,23 €	4 178,84 €	9 142,44 €	25,74 %	34,89	8 027,07 €

2 125 785

2015

			(Korolliset) konsernilainat/ eur asukas	Netto- varallisuus/ eur asukas	Konsernin kokonais- kustannukset/ eur asukas	Ulkoistamis- aste (%)	Bruttovero (%)	Sidottu pääoma eur asukas
Asukkaita								
629 200	1	Helsinki	7 964,52 €	15 808,35 €	10 076,93 €	27,30 %	24,33	23 772,87 €
269 496	2	Espoo	10 011,32 €	9 468,78 €	9 344,48 €	38,80 %	22,91	19 480,10 €
	3	Tampere						
214 530	4	Vantaa	9 741,63 €	5 165,18 €	10 357,05 €	36,50 %	26,35	14 906,81 €
	5	Oulu						
	6	Turku						
137 368	7	Jyväskylä	7 869,17 €	3 357,73 €	9 265,25 €	21,33 %	34,88	11 226,90 €
	8	Kuopio						
	9	Lahti						
	10	Kouvola						

1 250 594